

Đà Nẵng, ngày 08 tháng 11 năm 2013

THAM LUẬN

“Công tác kiểm tra, xử lý, chống buôn lậu thuốc lá điều nhập lậu qua biên giới của tỉnh Đồng Tháp”

Đồng Tháp nhiều năm nay không phải là điểm nóng về buôn bán, vận chuyển hàng nhập lậu từ Biên giới Tây Nam về. Tại Đồng Tháp hiện tại chỉ còn mặt hàng thuốc lá điều nhập lậu là còn tồn tại dai dẳng có lúc gây bức xúc trong nhân dân mà những năm trước đây các cơ quan chức năng đã nhiều lần phải trả lời chất vấn trước kỳ họp Hội đồng nhân dân Tỉnh.

Về nội dung, cách chống như thế nào và sự phối hợp các lực lượng lâu nay ra sao? Hiệu quả sau mỗi giải pháp đưa ra và những vướng mắc không thể giải quyết ngay được. Chúng tôi xin đề cập tại đây để Hội thảo cùng tham khảo.

I. Đặc điểm tình hình:

1/ Đặc điểm về địa lý

Đồng Tháp ngoài gần 50 km đường biên giới ở phía bắc tỉnh giáp với Preveang của Campuchia, Bên Đồng Tháp có 08 xã Biên giới, gồm 02 cửa khẩu Quốc tế, 05 cửa khẩu phụ. Còn lại phía Đông Bắc và phía Đông giáp 02 tỉnh Tiền Giang và Long An, phía Tây và Tây Nam giáp tỉnh An Giang và Cần Thơ, phía Nam giáp tỉnh Vĩnh Long. Giao thông thủy, bộ từ các tỉnh lân cận về Đồng Tháp cũng rất thuận lợi.

2/ Một số đặc điểm về buôn lậu

- Đối diện phía ngoại biên có khoảng 12 điểm chứa hàng hóa nằm chủ yếu ven sông Sở Thượng và sông Sở Hạ cách biên giới khoảng 50 – 100 mét.

Dọc theo biên giới có thể phân ra làm 03 tuyến mà buôn lậu thường vận chuyển hàng hóa. Đó là Tuyến Cô-Rô-Ca - Thường Phước 1; Tuyến Bon-Tia-Cây - Tân Hội Cơ và tuyến Cốc-Sâm-Pư - Thường Thới Hậu B.

- Từ Biên giới hàng vận chuyển vào cũng có 03 tuyến mà thường có xuất hiện buôn lậu hàng hoá qua biên giới là

+ tuyến Thường Thới Hậu A, Thường Thới Hậu B (Thuốc Nước, Sở Thượng) vào thị xã Hồng Ngự;

+ Khu vực biên giới từ Thường Thới Hậu A+B cặp theo sông có đường biên giới trên sông Sở Thượng rất thuận lợi cho việc chở hàng vượt sông và đai vác hàng hoá qua biên giới thâm lậu vào nội địa cả trong mùa khô và mùa nước nổi và

+ tuyến Dinh Bà giáp huyện Tân Hưng (Long An) về Tân Hồng cũng xuất hiện nhưng không nhiều vì đường khá trống trải, độc đạo.

- Các loại thuốc tập trung chủ yếu là Hero, Jet, Nelson, Elephant, Sunday.

3/ Công tác chỉ đạo tổ chức thực hiện

Chi cục Quản lý thị trường với tư cách là Cơ quan Thường trực Ban chỉ đạo 127 của Địa phương đã lập những kế hoạch hoặc những chỉ đạo chuyên đề. Các lực lượng Hải quan, Biên phòng, Công an Tỉnh, Công an huyện, thị xã, thành phố và ngay cả Công an xã phường khu vực biên giới, cũng rất tích cực trong việc thực hiện chỉ đạo của Ban chỉ đạo 127/ĐP.

Khu vực biên giới do Bộ đội biên phòng và Hải quan là chủ công;

Các tụ điểm, nơi trung chuyển và trên các trục Quốc lộ, đường liên tỉnh, liên huyện và những đối tượng mang tính chuyên nghiệp, các vụ vi phạm có tính chất hình sự thì lực lượng Công an là chủ yếu;

Chi cục Quản lý thị trường kiểm tra xử lý buôn bán thuốc lá ngoại nhập lậu bày bán trên thị trường

4/ Đối tượng và thủ đoạn buôn lậu

a. Về đối tượng

Cư dân khu vực biên giới Đồng Tháp đa phần là dân nghèo, phần lớn là dân gốc tại chỗ, một phần là dân Việt kiều từ Campuchia di cư về. Càng về sau đất càng bị thu hẹp và người thì đông dần lên, tình trạng thiếu đất sản xuất và đặc điểm là đất ruộng chỉ độc canh cây lúa (độc canh cây lúa). Như các quý vị cũng đã biết gần chục năm nay quanh đi quẩn lại bài ca được mùa mất giá.

Về thời tiết thì mùa khô và mùa nước nổi thể hiện rất rõ nét, không có đê bao điều tiết thủy lợi trên khu vực Biên giới. Đối tượng buôn lậu và cướp vạ cũng từ thành phần dân nghèo, không đủ đất canh tác, không nghề nghiệp, buôn lậu và làm cướp vạ kiếm sống hằng ngày. Có những đối tượng lâu ngày thành bán chuyên nghiệp hoặc chuyên nghiệp (khoảng trên 30 người, trong số này phân nửa là cư dân biên giới). Một loại đối tượng khác là thời kỳ nông nhàn sen kẽ hoặc khi có giá chênh lệch khá cao thì đi vài chuyến buôn lậu kiếm tiền trang trải sinh hoạt gia đình, đây là loại “buôn lậu cơ hội”. Cả hai loại đối tượng này trên dưới 100 người.

b. Về thủ đoạn

- Về cơ bản vẫn là xé lẻ hàng hoá, canh chừng các lực lượng chống buôn lậu đi vào đêm tối trời hoặc ở khu vực từ biên giới về, vận chuyển trên xe máy chạy với tốc độ cao hoặc chở trên xe khách, phân tán nhỏ lẻ làm nhiều chuyến. Khi gặp lực lượng kiểm tra thì nhảy xuống dọc đường, quăng hàng giấu kín sau đó thu gom lại. Có những trường hợp sẵn sàng lao thẳng vào lực lượng kiểm tra buộc ta phải tránh. Các vụ chống người thi hành công vụ hoặc những xô sát giữa đối tượng buôn lậu với lực lượng chống buôn lậu chủ yếu ở khu vực gần biên giới trên trục lộ và cả trên đường sông. Hai năm gần đây do kiên quyết làm mạnh tay nên liên tục xảy ra xô sát giữa Bộ đội Biên phòng và các đối tượng này và cũng đã có gây thương tích.

Còn các đối tượng buôn lậu di chuyển trong nội địa: Có một số vận chuyển bằng xe Honda thì khá liêu lĩnh và manh động, chạy xe tốc độ cao, dò đường kỹ và theo dõi sự di chuyển của lực lượng ta khá chặt và các đường mòn ngõ hẻm trên đường vận chuyển các đối tượng này rất rành rẽ, né tránh lực lượng kiểm tra rất thành thục, việc mật phục truy soát đối tượng này cực kỳ khó khăn.

Các đối tượng chuyên vận chuyển trên xe, tàu khách công cộng thường là dân nghèo không nghề nghiệp, không ruộng đất, có cả người già neo đơn và trẻ em mà nhất là trong dịp nghỉ hè cho nên rất khó khăn trong xử lý. Cuộc đấu tranh trong kiểm tra, kiểm soát mặt hàng thuốc lá nhập lậu các lực lượng kiểm tra đã nhiều năm nay phải đối mặt không phải chỉ là đối tượng buôn bán, vận chuyển thuốc lá lậu mà phải đương đầu với nhiều tầng lớp cư dân nghèo và đa phần không được sự ủng hộ, hỗ trợ về tinh thần, có những cử chỉ không lấy gì được thiện cảm lắm đối với lực lượng kiểm tra, kiểm soát. Việc đấu tranh với những đối tượng vận chuyển bằng xe Honda kể cả trên khu vực biên giới và cả trong trục giao thông nội địa là cực kỳ nguy hiểm. Với kiểu chạy bán sống bán chết của họ, ta có truy đuổi nhưng cực kỳ nguy hiểm cho đối tượng, cho những người tham gia giao thông trên đường và thậm chí cả cư dân ở ven đường và những người thi hành công vụ.

II. Kết quả thực hiện

Nhìn chung, các lực lượng chống buôn lậu vẫn thường xuyên khắc phục nhiều khó khăn để tổ chức thực hiện công tác kiểm tra, xử lý, ngăn chặn việc buôn bán vận chuyển hàng hóa nhập lậu nói chung và trong đó có thuốc lá nhập lậu.

1/ Kiểm tra, xử lý chống buôn lậu thuốc lá điếu nhập lậu qua biên giới

Tổng hợp chung trong gần 02 năm từ năm 2012 đến thời điểm hết quý III năm nay các lực lượng đã kiểm tra trên 850 vụ, phát hiện bắt tịch thu 841.143 bao thuốc lá các loại (trong đó lực lượng Công an 640.074 gói chiếm 76%, Bộ đội biên phòng 64.830 gói; Hải Quan 61.680; Quản lý thị trường 74.559 gói).

Đặc biệt từ cuối năm 2011 cho đến nay do chỉ đạo mạnh, tổ chức kiểm tra liên tục gắt gao ở mọi tuyến, đồng loạt ra quân nhiều đợt nên lượng bắt giữ thuốc lá tịch thu tăng 33% so với năm 2011.

Năm 2012, Tiêu hủy 402.487 bao và tái xuất 143.200 bao.

Từ đầu năm đến nay đã phát hiện bắt giữ trên 400 vụ, tịch thu 353.184 bao, tái xuất được 344.075 bao chiếm 92,6%. Đặc biệt chưa thời kỳ nào từ trước đến nay ở Đồng Tháp lại khởi tố hình sự liên quan đến hành vi vận chuyển, buôn bán hàng cấm mặt hàng thuốc lá điều nhập lậu nhiều đến như vậy. Đã khởi tố hình sự năm 2012 là 06 vụ, từ đầu năm đến nay là 16 vụ, trong đó có 05 vụ do tái phạm xử lý về hành chính.

III. Một số khó khăn trong công tác đấu tranh chống thuốc lá nhập lậu.

- Việc tuyên truyền, kiểm tra vẫn được tiến hành thường xuyên, đã mở những cao điểm mang tính diện rộng, có cả việc tịch thu phương tiện vận chuyển, truy cứu trách nhiệm hình sự. Nhưng thực tế cho thấy chưa chuyển biến tích cực, khi ta làm mạnh thì tạm lắng và khi có chên lệch giá cao thì tiếp tục rộ lên.

- Từ nhiều năm trở lại đây mặt hàng thuốc lá là mặt hàng buôn lậu nhiều nhất. Công tác đấu tranh chống thuốc lá nhập lậu là cam go nhất, gây bức xúc trong xã hội nhất và cũng gây không ít khó khăn, tai tiếng cho các lực lượng kiểm tra bắt giữ.

- Kiểm tra nhỏ lẻ rất tốn kém chi phí, chủ yếu đơn vị lấy từ kinh phí khoán cân đối, tình hình tiêu hủy trước đây, và tái xuất. Hiện nay đã có cải thiện một bước nhưng cũng không thể bù đắp kinh phí cho các đơn vị tổ chức thực hiện công tác này.

- Hàng hoá xé lẻ, vận chuyển bất kể ngày đêm, trên mọi địa hình và luôn theo dõi các lực lượng rất chặt, lợi dụng lúc sơ hở là các đối tượng thực hiện vận chuyển hàng vào nội địa.

- Chúng ta đã tuyên truyền rất nhiều đợt về không tham gia buôn lậu, tiếp tay cho buôn lậu, tổ chức ký cam kết trong nội địa nhiều lần. Pa nô, áp phích cũng treo dán nhiều nơi và kể cả kiểm tra, xử lý rất nhiều và khá thường xuyên, nhưng tình hình bày bán thuốc lá ngoại công khai lảng một thời gian khi ta tập trung kiểm tra ráo riết từ biên giới vào nội địa, nhưng sau đó lại tái diễn, chủ yếu do nhu cầu tiêu dùng (cầu và cung) và ta không thể kiểm soát liên tục ngày đêm đều khắp được. Một khó khăn trực tiếp trong kiểm tra là chưa được sự đồng thuận cao của xã hội nói chung, và nhất là cư dân trên vùng biên giới nói riêng.

- Lực lượng kiểm tra, kiểm soát luôn phải đối mặt với đối tượng buôn bán, vận chuyển là dân nghèo, không phương tiện sản xuất, không có nghề nghiệp để chuyển đổi. Lấy việc buôn bán vận chuyển hàng thuốc lá nhập lậu và những hàng hóa khác làm thu nhập nuôi sống bản thân và gia đình họ. khi có hàng trên xe họ phóng nhanh vượt ẩu, có khi sẵn sàng tông xe hoặc phương tiện thủy vào lực lượng kiểm tra. Khi bị phát hiện thì bất chấp nguy hiểm chạy thực mạng rất dễ gây tai nạn giao thông.

Hàng năm thường có vài vụ xảy ra xô xát chống người thi hành công vụ, hoặc tụ tập đông người gây áp lực hoặc giật hàng hoá bị bắt giữ. Thậm chí có những hành vi rải lưỡi lam, vật sắc hoặc ném đất đá vào khu nhà làm việc của Hải quan. Các đối tượng vận chuyển đều là dân nghèo rất khó thực hiện quyết định xử phạt vi phạm và họ cũng không có tài sản gì để cưỡng chế.

*** Từ thực tiễn trong công tác kiểm tra, xử lý chống buôn lậu thuốc lá điếu qua biên giới, chúng tôi xin có một số ý kiến kiến nghị về quản lý và cơ chế chính sách, như:**

- Trong công tác đấu tranh chống buôn lậu thuốc lá điếu nhập lậu cần phải thúc đẩy cả 3 lĩnh vực: Sản xuất, chống buôn lậu và hướng dẫn người tiêu dùng. Mà quan trọng nhất là sản xuất: mẫu mã, chất lượng, giá cả cạnh tranh phù hợp với người tiêu dùng (tuy thuốc lá là mặt hàng không được khuyến khích).

- Công tác chống buôn bán, vận chuyển thuốc lá nhập lậu đối với các lực lượng cũng phải thực hiện thường xuyên, liên tục và mang tính đồng bộ cả biên giới và trong nội địa

Các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh thuốc lá nội địa cũng còn ít gắn kết với lực lượng quản lý nội địa. Nhà sản xuất cần hợp tác và cùng đồng cảm và chung tay với những khó khăn trong công việc cam go, dai dẳng, lâu dài này trong phương án chống buôn lậu về mặt hàng thuốc lá điếu nhập lậu.

**XIN CHÂN THÀNH CẢM ƠN HỘI NGHỊ
ĐÃ CHÚ Ý LẮNG NGHE THAM LUẬN**